

Inovāciju un sistēmiskā domāšana: projekta “Young Innovators” pieredze Gunta Kalvāne¹, Santa Krastiņa²

LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, e-pasts: Gunta.kalvane@lu.lv
RTU Dizaina fabrika, e-pasts: Santa.krastina@rtu.lv

Inovāciju un sistēmiskā domāšana ir neatņemamas un svarīgas nākotnes prasmes ikvienam 21.gs.skolēnam, studentam, kā tas uzsvērts vairākos pētījumos par nākotnes darba tirgus prasmēm. Kritiskā un radošā domāšana, problēmrisināšana ir būtiski inovāciju un sistēmiskās domāšanas pamatelementi, definēti arī projekta *Skola2030* caurviju konceptā.

Eiropas Inovāciju un tehnoloģijas institūta (EIT) klimata zināšanu un inovāciju kopienas “Climate-KIC” atbalstīta izglītības un mobilitātes aktivitātes “*Young Innovators*”. Ietvaros ir izstrādāti īpaši materiāli, rīki pielāgoti jauniešiem sistēmu inovāciju pieejas apguvei (programmas mājas lapa: <https://younginnovators.climate-kic.org/>). 2020.gadā šo pieeju realizējām Latvijā gan formālajā, gan neformālajā izglītībā (NVO, Biedrības “Latvijas mazpulki darbā”).

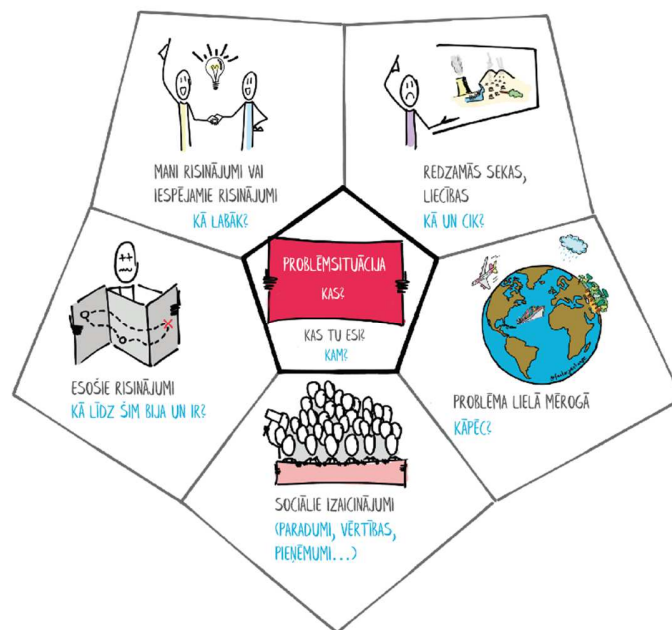
Projekta aktivitātes notika trīs līmeņos:

1. tīmekļsemināri NVO biedrības “Latvijas mazpulki” vadītājiem (2020.gada aprīlis-maijs; 4 semināru bloks) un skolotājiem (2020.gada augusts; 2 dienu semināri), kā arī divi izvērtējuma semināri rudens semestrī (kopā iesaistīti vairāk kā 40 skolotāji);

2. klātienē nodarbības-darbsemināri mazpulcēniem (darbsemināri jūnijā) (3 darbsemināri, 50 mazpulcēniem);

3. Klimatons* (2020.gada 27.augustā ar vairāk kā 240 dalībniekiem).

Tīmekļsemināros skolotājiem un mazpulku vadītājiem tika sniegta pamatinformācija par sistēmisko un inovāciju domāšanu, dalībnieki apguva projekta rīkus un metodes (kā 1.pielikums), ko vēlāk pielietoja ikdienas mācību darbā gan formālajā, gan neformālajā izglītībā.

1. attēls. Pentagons – problēmrisināšanas rīks analītiskam un kritiskam izvērtējumam.

Klātienēs darbsemināros ar mazpulcēniem veicām apkārtējās vides kartēšanu, izmantojot mentālās kartes un foto-balsošanas metodes, definējām lielākās apkārtējās vides problēmas un strādājām pie situācijas analītiskas izpētes (kas ir problēma, kas ir iesaistītās puses, kas liecina, ka problēma ir aktuāla, kādi ir sociālie izaicinājumi, kādi ir esošie un potenciālie risinājumi). Pēc detalizētas situācijas izpētes mazpulcēni devās uz tikšanos ar vietējās pašvaldības pārstāvjiem, kopīgi strādājot pie situācijas risinājuma.

Klimatons* ir populāra pieeja ideju ģenerēšanai īsā laika periodā – tajā piedalījās vairāk kā 240 dalībnieki, kas grupās strādāja pie reālu gadījumu izpētes (*case-study*). Gadījumizpētes devēji bija Pasaules dabas fonds (pārtikas atkritumi); Enefit Latvija (zaļās enerģijas risinājumi); Latvijas Augļkopības asociācija (jaunieši laukos un vietējās pārtikas popularizēšana) u.c.

Projekta aktivitāšu izvērtējumā gan skolotāji, gan skolēni norādīja, ka projekta metodes, lai arī ir laikietilpīgas, ir aizraujošas, lietderīgas un attīsta nākotnes darba tirgum nepieciešamās prasmes. Projekta metožu rokasgrāmata, kā arī atbalsta materiāli pieejami LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes mājas lapā, sadaļā skolotājiem: <https://www.geo.lu.lv/studijas/skolotajiem/>.

Projekts īstenots ar Eiropas Inovāciju un tehnoloģijas institūta (EIT) klimata zināšanu un inovāciju kopienas “Climate-KIC” finansiālu atbalstu.